

Tryggare hem för barn, SOU 2022:71

(Ju2023/00125)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, tillstyrker utredningens förslag, eftersom förslagen utgår från barnets bästa och avser att stärka barnrättsperspektivet i lagtexten avseende så pass ingripande frågor som vårdnadsöverflyttning innebär. Myndigheten har följande kommentarer till utredningens förslag.

6.4.5 En helhetsbedömning ska alltid göras

MUCF understryker vikten av att en helhetsbedömning av samtliga omständigheter som är relevanta för barnet alltid ska göras och att uppräkningslistan av de omständigheter som ska beaktas särskilt inte är en uttömmande lista.

7.3.3 Barn och vårdnadshavare ska ha rätt till biträde vid prövningen av vissa frågor om vårdnadsöverflyttning

MUCF instämmer med förslaget att införa en rätt till biträde för barn vid prövningen av frågor om vårdnadsöverflyttning. Med ett eget biträde skulle barnets åsikter tydligare synliggöras i prövningen av frågor om vårdnadsöverflyttning. Ett biträde skulle också underlätta för barnet genom att ge information och svara på frågor om processen som barnet kan ha.

9.4.3 Riktlinjerna för bedömningen av barnets bästa ska omformuleras

MUCF instämmer med utredningens förslag att bedömningen av barnets bästa är en helhetsbedömning av alla omständigheter som är aktuella för det enskilda barnet. Det finns en risk att omständigheter som anges i 6 kap. 2 a § FB ges för mycket betydelse på bekostnad av barnets bästa och det är i stället i enlighet med principen om barnets bästa att lämna öppet för en helhetsbedömning av samtliga omständigheter.

9.4.4 Riskbedömningen – en del av helhetsbedömningen

MUCF instämmer med förslaget om att risken för att barnet far illa ska vara en del av helhetsbedömningen av vad som är barnets bästa. Myndigheten instämmer med att en förutsättning för att göra en prövning av barnets bästa är att barnet får göra sin åsikt hörd, eller att barnets åsikt på annat sätt kan klarläggas.

MUCF ser särskilt positivt på att utredningen lyfter fram att tecken på förekomst av hedersrelaterat våld och förtryck ska innebära att våldet och förtrycket ska riskbedömas i en hederskontext, i stället för som enskilda händelser. Som utredningen lyfter kan det i en hedersrelaterad kontext även finnas unga hbtqi-personer vilka kan vara särskilt utsatta, och därför är det bra att synliggöra det i en riskbedömning om så är fallet.

Vidare vill MUCF betona vikten av att domstolen i sina domskäl ska redovisa riskbedömningen och hur utfallet av den ingår i helhetsbedömningen. I enlighet med vad utredningen lyfter innebär en del i att lyssna på ett barn att tydligt och i varje enskilt ärende redovisa hur barnet har kommit till tals, vad barnet uttryckt och hur domstolen tillmätt barnets åsikter betydelse vid domstolens ställningstagande.

9.4.5 Utbildningsinsatser

MUCF instämmer med utredningens bedömning att överväga behovet av utbildningsinsatser för domstolar när det gäller riskbedömningar i familjemål. Myndigheten instämmer även med att barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen bör vara en utgångspunkt för en utbildningsinsats, bland annat mot bakgrund av att allmän domstol ibland uppges ha ett bristande barnrättsperspektiv.

Avslutningsvis anser MUCF att det hade stärkt utredningens förslag och bedömningar om den även hade inhämtat barns åsikter direkt från barn och inte enbart via representanter för barn.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Verksamhetsutvecklare Moa Gustafsson har varit föredragande. Senioranalytiker Tiina Ekman och verksjurist Eva Bergdahl har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Moa Gustafsson
verksamhetsutvecklare